

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

17 decembrie 2014

mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție în componență:

Președinte - Nicolae Gordilă,

Judecători - Elena Covalenco, Liliana Catan,

examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat împotriva sentinței Judecătorei Anenii Noi din 05 octombrie 2012 și deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bender din 06 mai 2014 de către inculpatul

Petrov Victor Ignat, născut la 04 aprilie 1967, originar din s. Hagimus, r-nul Căușeni, domiciliat în mun. Bender, str. 40 let Pobedî 44, ap. 6.

Termenul examinării cauzei:

1. 15.08.2011 - 05.10.2012 - prima instanță,**2.** 26.10.2012 - 24.01.2013 și 10.09.2013-06.05.2014 - instanța de apel,**3.** 28.05.2013 - 23.07.2013 și 09.09.2014 - 15.12.2014 - instanța de recurs.**C O N S T A T Ă :**

1. Prin sentința Judecătorei Anenii Noi din 05 octombrie 2012, Petrov Victor a fost condamnat în baza art. 27, 361 alin. (2) lit. b) Cod penal la amendă în mărime de 200 unități convenționale.

2. Potrivit sentinței s-a constatat că Petrov Victor, activînd în baza licenței în calitate de avocat, la 11 mai 2011, avînd o întrevvedere cu cet. Rudic Vasiliu, care i-a solicitat asistență juridică în vederea participării sale în calitate de avocat pentru adoptarea unei decizii judiciare de divorț și perfectarea certificatului de divorț fiicei sale Demiceva Irina, i-a promis acestuia prestarea serviciilor sale contra unei recompense de 450 dolari SUA.

Ulterior, cunoscînd faptul că pentru adresarea în instanța de judecată din numele lui Demiceva Irina, care în perioada indicată se afla peste hotarele R. Moldova, este necesară o procură din numele ultimei, prin care aceasta încredințează lui Petrov Victor efectuarea acțiunilor nominalizate, la 07 iunie 2011, aproximativ la ora 10.00, intenționat, cu scopul de a confecționa, deține și folosi documentele oficiale false, adică procura, chipurile semnate de Demiceva Irina, care i-ar fi acordat dreptul de a sesiza instanța de judecată din numele ultimei, s-a adresat în biroul notarial public Paliu Prascovia, situat pe adresa str. Tighina 98, s. Varnița, r-nul Anenii Noi, cu o cerere de a întocmi o procură din numele lui Demiceva Irina, a.n. 27.02.1981, pe numele său, lăsîndu-i buletinul de identitate al ultimei.

După autentificarea procurii date și înregistrarea ei în registrul actelor notariale nr. 3205, în aceeași zi, aproximativ la ora 16.00, Petrov Victor s-a prezentat în biroul notarial public Paliu Prascovia cu o persoană neidentificată, pe care a prezentat-o ca fiind Demiceva Irina și care a semnat procura dată, însă după ce notarul public Paliu Prascovia a verificat identitatea acesteia în corespundere cu buletinul de identitate prezentat de către Petrov Victor și, în convorbire cu ultima a stabilit că persoana prezentată de acesta ca fiind Demiceva Irina este de fapt altă persoană, a refuzat predarea procurii deja întocmite și a buletinului de identitate pe numele cet. Demiceva Irina.

3. Împotriva sentinței au declarat apel procurorul și inculpatul, care au solicitat:

- procurorul, casarea acesteia în latura stabilirii pedepsei, rejudicarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, cu aplicarea pedepsei sub formă de amendă în mărime de 400 unități convenționale și cu privarea de dreptul de a activa în calitate de avocat pe un termen de 3 ani, invocând că pedeapsa aplicată inculpatului este prea blândă;

- inculpatul, casarea sentinței, rejudicarea cauzei și pronunțarea unei hotărâri de achitare, invocând că a fost condamnat pentru săvârșirea unei infracțiuni, care a avut loc în s.Varnița, care este o unitate administrativ teritorială a r-nului Anenii Noi, astfel, conform art.257 Cod de procedură penală, urmărirea penală se efectuează în sectorul unde a fost comisă infracțiunea, sau la decizia procurorului în sectorul unde a fost descoperită, considerând că organul de urmărire penală din mun.Bender nu a fost competent de a efectua urmărirea penală și a-i înainta învinuirea, astfel că actele procesuale efectuate în privința sa sînt nule; în obligațiunile sale nu intră verificarea datelor de identitate a clienților; instanța nu a dat nici o apreciere declarațiilor martorului O.Severin, prin care se infirmă vinovăția lui în comiterea infracțiunii imputate.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bender din 04 ianuarie 2013, au fost respinse, ca nefondate, apelurile declarate de procuror și inculpat cu menținerea sentinței contestate.

În motivarea soluției instanța a indicat că inculpatul a săvârșit infracțiunea incriminată, împrejurări care au fost constatate prin totalitatea de probe acumulate la dosar, fiind corect apreciate, cu respectarea prevederilor art.101 Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei și concludenței, iar toate probele în ansamblu, din punct de vedere a coroborării lor, care confirmă vinovăția inculpatului V.Petrov în comiterea infracțiunii imputate și acțiunile lui corect au fost încadrate în prevederile art.27, 361 alin.(2) lit.b) Cod penal.

Instanța de apel a conchis că la stabilirea pedepsei prima instanță a ținut cont de gravitatea infracțiunii comise, de persoana inculpatului, de circumstanțele atenuante, prezente în cauză, ajungînd la concluzia că nu este necesar ca în privința inculpatului să fie aplicată pedeapsa complementară solicitată de procuror, deoarece licența pentru executarea funcției de avocat se retrage în cazul în care o sentință de condamnare rămîne definitivă.

În ce privește argumentele inculpatului referitor la încălcarea competenței, instanța le-a considerat neîntemeiate, deoarece prin ordonanța prim-adjunctului Procurorului General din 13.07.2011, a fost dispusă efectuarea urmăririi penale de către Comisariatul de poliție mun.Bender, astfel că cu toate că în faza urmăririi penale au avut loc încălcări de procedură, însă acest fapt nu a influențat asupra stabilirii faptei comise și careva drepturi esențiale ale inculpatului nu au fost încălcate.

5. Împotriva hotărîrilor nominalizate a declarat recurs ordinar inculpatul V.Petrov care, invocînd temeiurile prevăzute de art.427 alin.1 pct.1), 6), 7) Cod de procedură penală, a solicitat casarea acestora, cu pronunțarea unei hotărîri de achitare, pe motiv că nu s-a dat apreciere corespunzătoare declarațiilor martorilor audiați în ședința de judecată, iar declarațiile martorilor M.Lupu, P.Palii, V.Rudic, L.Rudic nu pot fi considerate ca probe ce ar confirma vinovăția sa, deoarece la baza sentinței de condamnare au stat acte procedurale care sînt nule; organul de urmărire penală nu era competent de a efectua urmărirea penală și, în acest context, instanța era obligată să înceteze procesul penal.

6. Prin decizia Colegiului penal al Curții Supreme de Justiție din 23 iulie 2013, a fost admis recursul ordinar declarat de inculpat, casată total decizia instanței de apel, dispunîndu-se rejudicarea cauzei de către aceiași instanță, în alt complet de judecată.

Colegiul penal a constatat că instanța de apel la examinarea cauzei a ignorat prevederile art. 101, 414 și 417 Cod de procedură penală, nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel, nu a argumentat motivele admiterii sau respingerii probelor atît de învinuire, cît și de apărare, care confirmă sau infirmă vinovăția persoanei, nu a verificat

versiunea inculpatului, precum că persoana care a venit la biroul notarial s-a prezentat ca I.Demiceva, el neverificând actele de identitate, deoarece aceasta nu intră în obligațiile sale, fapt ce a fost confirmat prin declarațiile martorului O.Severin, care nu au fost expuse în sentință și nici în decizia instanței de apel, astfel instanța nu a evaluat în concret motivele invocate de apelant și nu a analizat probele care conduc la aflarea adevărului în cauză, în special nu a înlăturat argumentele invocate de inculpat.

7. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bender din 06 mai 2014, a fost respins apelul declarat de inculpatul V.Petrov și admis apelul procurorului, casată parțial sentința, în latura penală în partea ce ține de stabilirea pedepsei, rejudecată cauza în altă parte și pronunțată în această parte o nouă hotărâre potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care Petrov Victor a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art.27, 361 alin.(2) lit.b) Cod penal cu stabilirea pedepsei sub formă de amendă în mărime de 400 unități convenționale, cu privarea de dreptul de a exercita activitatea de avocat pe o perioadă de un an, în temeiul art.65 alin.(3) Cod penal.

Instanța de apel a constatat că prima instanță, în baza probelor administrate legal de către organul de urmărire penală și verificate în ședința de judecată, cu respectarea prevederilor art.100 alin.(4) Cod de procedură penală, cărora le-a dat o apreciere justă, potrivit art.101 Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității, veridicității și coroborării lor, a stabilit cu certitudine toate aspectele de fapt și de drept, corect ajungând la concluzia privind vinovăția lui V.Petrov în comiterea infracțiunii prevăzute de art.27, 361 alin.(2) lit.b) Cod penal, încadrarea juridică a acțiunilor acestuia fiind justă.

La fel, instanța de apel a menționat că argumentele invocate de inculpat privind încălcările procesuale, nu sînt întemeiate și nu pot servi ca temei de casare a sentinței, deoarece s-a constatat că prin ordonanța din 13.07.2011 a prim-adjunctului Procurorului General, efectuarea urmăririi penale a fost dispusă de către Comisariatul de poliție mun.Bender, unde a fost descoperită infracțiunea, iar în ce privește desfășurarea urmăririi penale, inculpatul la finele cauzei nu a avut careva obiecții în vederea respectării procedurii de colectare a probelor și nici nu a contestat careva acte procedurale.

Instanța a menționat că nerecunoașterea vinovăției de către inculpat nu echivalează cu reala posibilitate de achitare a lui, deoarece vinovăția acestuia se confirmă prin probele administrate și cercetate în cadrul ședințelor de judecată, și anume prin declarațiile martorilor V.Rudic, L.Rudic, P.Palii, M.Lupu, cît și probele scrise - procesul-verbal de ridicare a procurii, a buletinului de identitate pe numele lui I.Demiceva, informația din sistemul de căutare "Acces", conform căreia cet.I.Demiceva, a.n.1981, a ieșit de pe teritoriul R.Moldova la 07.04.2011 prin punctul de trecere PTF Chișinău-aeroport.

De asemenea, instanța a indicat că inculpatul fiind audiat în calitate de bănuit a recunoscut vina integral, a comunicat că a avut intenția de a perfecta o procură pe numele lui I.Demiceva la notarul public P.Palii, prezentînd o altă persoană pentru a semna procura, însă faptul dat a fost depistat de notar.

Instanța a considerat că prima instanță a dat o apreciere corectă tuturor probelor administrate de organul de urmărire penală și, reieșit din circumstanțele cauzei, just a calificat acțiunile inculpatului în baza art.27,361 alin.(2) lit.b) Cod penal.

Totodată, instanța de apel a constatat că, la stabilirea categoriei și măsurii de pedeapsă, prima instanță neaplicînd pedeapsa complementară nu a ținut cont de gravitatea infracțiunii săvîrșite, de circumstanțele cauzei și persoana inculpatului or, infracțiunea comisă de către acesta manifestă un pericol social sporit nu numai prin faptul că periclitează activitatea normală a sistemului de acordare a serviciilor juridice a populației și discreditează în fața locuitorilor regiunii imaginea organelor de drept din R.Moldova, astfel aplicarea pedepsei complementare este una de strictă necesitate.

8. Inculpatul V.Petrov a declarat recurs ordinar la 06.06.2014 și recurs suplimentar la 22.09.2014, în care, invocând temeiurile prevăzute de art.427 alin.(1) pct.1), 6) și 7) Cod de procedură penală, solicită casarea hotărârilor judecătorești și pronunțarea unei hotărâri de achitare, pe motiv că instanța de apel nu s-a expus asupra tuturor motivelor invocate în apel, inclusiv asupra faptului că urmărirea penală a fost efectuată nu de către organul competent, că învinuirea nu i-a fost înaintată în modul stabilit de lege, încălcări ce au dus la lezarea dreptului său la un proces echitabil, iar în temeiul art.251 Cod de procedură penală toate acțiunile de urmărire penală sînt lovite de nulitate; instanța nu a ținut cont de faptul că în obligațiile lui nu intră verificarea datelor de identitate a clienților, deoarece această obligație este a notarului; declarațiile martorilor M.Lupu, P.Palii, V.Rudic, L.Rudic nu pot fi considerate ca probe ce ar demonstra vinovăția sa, deoarece la baza sentinței de condamnare au stat acte procedurale care sînt nule; instanța nu a dat careva apreciere declarațiilor martorului O.Severin, potrivit cărora se infirmă vinovăția lui în cele imputate.

9. Examinînd admisibilitatea în principiu a recursului ordinar și cel suplimentar în raport cu materialele cauzei și motivele invocate, ținînd cont de opinia procurorului expusă în referință, Colegiul penal decide inadmisibilitatea acestora din următoarele considerente.

Potrivit textului recursului, recurentul invocă că temei de casare a hotărîrilor judecătorești art.427 alin.(1) pct.1), 6) și 7) Cod de procedură penală, care stipulează că hotărîrea instanței de apel poate fi supusă recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel, în cazul cînd instanța nu a respectat dispozițiile privind competența după calitatea persoanei, instanța nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel sau a admis o cale de atac neprevăzută de lege sau apelul a fost introdus tardiv.

Conform art.414 alin.(1) Cod de procedură penală, instanța de apel, judecînd apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărîrii atacate pe baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din dosar, și oricăror probe noi prezentate instanței de apel sau cercetează suplimentar probele administrate de instanța de fond fiind obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel.

Aceste cerințe obligatorii ale legii procesuale penale au fost respectate la judecarea apelului.

Atît instanța de fond, cît și cea de apel, pronunțîndu-se asupra tuturor motivelor invocate în apelurile procurorului și inculpatului, corect au constatat și apreciat circumstanțele de fapt și de drept privind acuzarea înaintată lui V.Petrov și întemeiat au concluzionat asupra vinovăției acestuia în comiterea infracțiunii prevăzute de art.27,361 alin.(2) lit.b) Cod penal, pe motiv că probele administrate în cauză, prezentate în probarea învinuirii și-au găsit confirmare în ședința de judecată.

Colegiul reține că ambele instanțe de judecată, ținînd seama de prevederile normelor sus menționate, au dat o apreciere corectă și obiectivă declarațiilor inculpatului V.Petrov date în cadrul urmăririi penale, prin care acesta a recunoscut că a prezentat la notar o altă persoană pentru a semna procura din numele lui I.Demiceva, a martorilor V.Rudic, L.Rudic, P.Palii, M.Lupu, și actelor cauzei - procesului-verbal de ridicare a procurii, a buletinului de identitate pe numele lui I.Demiceva, informației din sistemul de căutare "Acces", conform căreia cet.I.Demiceva, a.n.1981, a ieșit de pe teritoriul R.Moldova la 07.04.2011 prin punctul de trecere PTF Chișinău-aeroport, care sînt detaliat și argumentat descrise în hotărîrile judecătorești care, analizate în ansamblu, dovedesc vina inculpatului în săvîrșirea infracțiunii incriminate.

Concluziile instanțelor privind vinovăția inculpatului în săvîrșirea infracțiunii prevăzute de art.27,361 alin.(2) lit.b) Cod penal sînt corecte, deoarece acuzarea a prezentat probe pertinente și concludente care, apreciate în conformitate cu prevederile art.101 Cod de procedură penală, în mod obiectiv, cert confirmă faptul că inculpatul a acționat cu intenție

directă, avînd scopul de a confecționa, deține și folosi un document oficial fals – procura din numele lui I.Demiceva, care i-ar fi dat dreptul de a sesiza instanța de judecată din numele acesteia.

Astfel, se constată că în cauză s-au stabilit toate elementele componente ale infracțiunii, inclusiv vinovăția inculpatului, concluziile instanțelor de fond fiind detaliat motivate și bazate pe aprecierea obiectivă și sub toate aspectele a probelor administrate, instanța pronunțîndu-se asupra tuturor motivelor invocate în apeluri, inclusiv și asupra temeiului că urmărirea penală a fost efectuată nu de către organul competent. La acest capitol, instanța a menționat că prin ordonanța prim-adjunctului Procurorului General din 13.07.2011 a fost dispusă efectuarea urmăririi penale de către Comisariatul de poliție mun.Bender, organul care a descoperit infracțiunea, iar inculpatul la finisarea urmăririi penale nu a contestat careva încălcări procesuale, astfel fiind de acord cu toate probele colectate. Iar potrivit art.230 alin.(2) Cod de procedură penală, în cazul în care pentru exercitarea unui drept procesual este prevăzut un anumit termen, nerespectarea acestuia impune pierderea dreptului procesual și nulitatea actului efectuat peste termen.

Prin urmare, argumentele recurentului, precum că nu a comis infracțiunea pentru care a fost recunoscut vinovat, sînt neîntemeiate și contravin materialelor din dosar, iar nerecunoașterea vinovăției de către acesta nu echivalează cu achitarea lui, de vreme ce există probe pertinente și concludente care, în ansamblu, din punct de vedere al coroborării lor, dovedesc cu certitudine vinovăția lui în săvîrșirea infracțiunii imputate.

Colegiul reține că, potrivit legislației în vigoare, prin competență după calitatea persoanei se are în vedere că instanța a încălcat prevederile legale potrivit cărora instanțele judecătorești au competența de a examina cauzele penale în raport cu calitatea făptuitorului implicat în cauza respectivă, și anume competența Judecătoriei Militare (art.37 CPP), a curților de apel (art.38 CPP), a Curții Supreme de Justiție (art.39 CPP). În speța dată, judecarea cauzei a avut loc cu respectarea competenței după calitatea persoanei, deoarece cauza data, în temeiul art.36 Cod de procedură penală, se judecă de prima instanță, astfel temeiul invocat de inculpat, precum că instanța nu a respectat dispozițiile privind competența nu poate fi reținut.

Reieșind din cele constatate, decizia instanței de apel cuprinde fondul apelului și temeiurile de fapt și de drept care au dus la respingerea apelului inculpatului și admiterea apelului procurorului, precum și motivele adoptării soluției, ceea ce se încadrează în prevederile art.417 Cod de procedură penală.

Instanța de apel, conform art.414 alin.(3) Cod de procedură penală, s-a pronunțat detaliat asupra tuturor motivelor invocate în apeluri, oferind răspunsuri argumentate. Astfel, toate probele administrate au primit o apreciere la justa lor valoare, iar concluziile privind vinovăția inculpatului în comiterea infracțiunii imputate rezultă din circumstanțele de fapt stabilite în cauză.

Colegiul subliniază că, la etapa recursului ordinar instanța de recurs nu declanșează un control asupra fondului cauzei, ci controlează doar dacă s-a aplicat corect dreptul la faptele constatate de instanța de fond ori, după caz, de instanța de apel. Acest control se efectuează numai în limita temeiurilor prevăzute de art.427 Cod de procedură penală, control efectuat, astfel, Colegiul penal constată că erori de drept în speța examinată nu s-au stabilit.

Concomitent, se atestă că motivele invocate în recurs au fost obiectul judecării în instanța de apel, iar aceasta, respectînd prevederile art.414 alin.(3) Cod de procedură penală, s-a pronunțat motivat și detaliat asupra tuturor temeiurilor invocate în apel, just respingîndu-le ca nefondate.

Astfel, analizînd materialele cauzei și hotărîrile judecătorești atacate, Colegiul penal nu constată vreo eroare de drept ce ar afecta legalitatea acestora.

Pedeapsa este stabilită inculpatului cu respectarea prevederilor art.61, 75-76, Cod penal, în limita sancțiunii normei penale în baza căreia a fost declarat vinovat, ținându-se seama de criteriile generale de individualizare a pedepsei, de gradul pericolului social al infracțiunii comise, persoana acestuia și de toate circumstanțele cauzei, care agravează ori atenuează răspunderea.

În ce privește recursul suplimentar declarat de inculpat la 22.09.2014, Colegiul penal menționează că în conformitate cu prevederile art.422 Cod de procedură penală, termenul de declarare a recursului ordinar împotriva hotărîrilor instanței de apel este de 30 de zile de la data pronunțării deciziei.

Potrivit materialelor cauzei, decizia motivată a fost pronunțată la 02.06.2014, inculpatul declarând recurs ordinar la 06.06.2014. Ulterior, inculpatul a depus recurs suplimentar asupra deciziei instanței de apel la 22.09.2014, adică după expirarea termenului legal de 30 de zile prevăzut de art.422 Cod de procedură penală.

Conform art.230 alin.(2) Cod de procedură penală, în cazul în care pentru exercitarea unui drept procesual este prevăzut un anumit termen, nerespectarea acestuia impune pierderea dreptului procesual și nulitatea actului efectuat peste termen.

În circumstanțele stabilite, Colegiul penal conchide că recursul suplimentar înaintat de inculpat este declarat peste termen, deoarece în lege este cert stipulat momentul începerii curgerii acestui termen, excepție făcînd doar persoanele arestate.

În circumstanțele stabilite, Colegiul penal decide asupra inadmisibilității recursului suplimentar declarat de inculpat, ca fiind depus peste termen.

Potrivit art.432 alin.(2) pct.2), 4) Cod de procedură penală, instanța de recurs va decide inadmisibilitatea recursului înaintat în cazul în care se constată că acesta este vădit neîntemeiat sau a fost declarat peste termen.

În circumstanțele stabilite, Colegiul penal conchide asupra inadmisibilității recursurilor declarate de inculpat, ca fiind vădit neîntemeiat și cel suplimentar ca, fiind declarat peste termen.

10. În conformitate cu prevederile art.432 alin.(1)-(2) pct.2), 4) Cod de procedură penală, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție

D E C I D E :

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat la 06 iunie 2014 de inculpatul Petrov Victor împotriva sentinței Judecătoriei Anenii Noi din 05 octombrie 2012 și deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bender din 06 mai 2014, în propria lui cauză penală, ca fiind vădit neîntemeiat și recursul suplimentar declarat la 22 septembrie 2014, ca fiind declarat peste termen.

Decizia este irevocabilă, publicată integral la 16 ianuarie 2015.

Președinte

Nicolae Gordilă

Judecători

Elena Covalenco

Liliana Catan